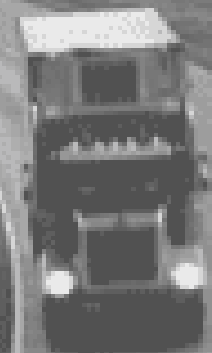

Drumski transport

- za 30 godina transport robe je tri puta povećan
- dominira na tržištu – 78%
- favorizuje ga promenljiva struktura privrede, lokacijiski disperzivna, pouzdanost, slaba konkurencija

Primarni instrument kojim
Vlade deluju su propisi.

Regulativa u drumskom transportu

- Na osnovu čega se obavlja međunarodni drumski prevoz?
 - multilateralnih ugovora – konvencija ...
 - bilateralnih ugovora – sporazuma ...
 - nacionalnih propisa – zakona, uredbi ...

Regulativa u drumskom transportu

- glavni principi na panevropskom nivou
- današnji ciljevi saobraćajne politike u drumskom transportu
- zakonski instrumenti i ekonomske inicijative
- pregled oblasti za dalji rad

Ciljevi koji čine temelje propisa kojima se uređuje drumski transport robe

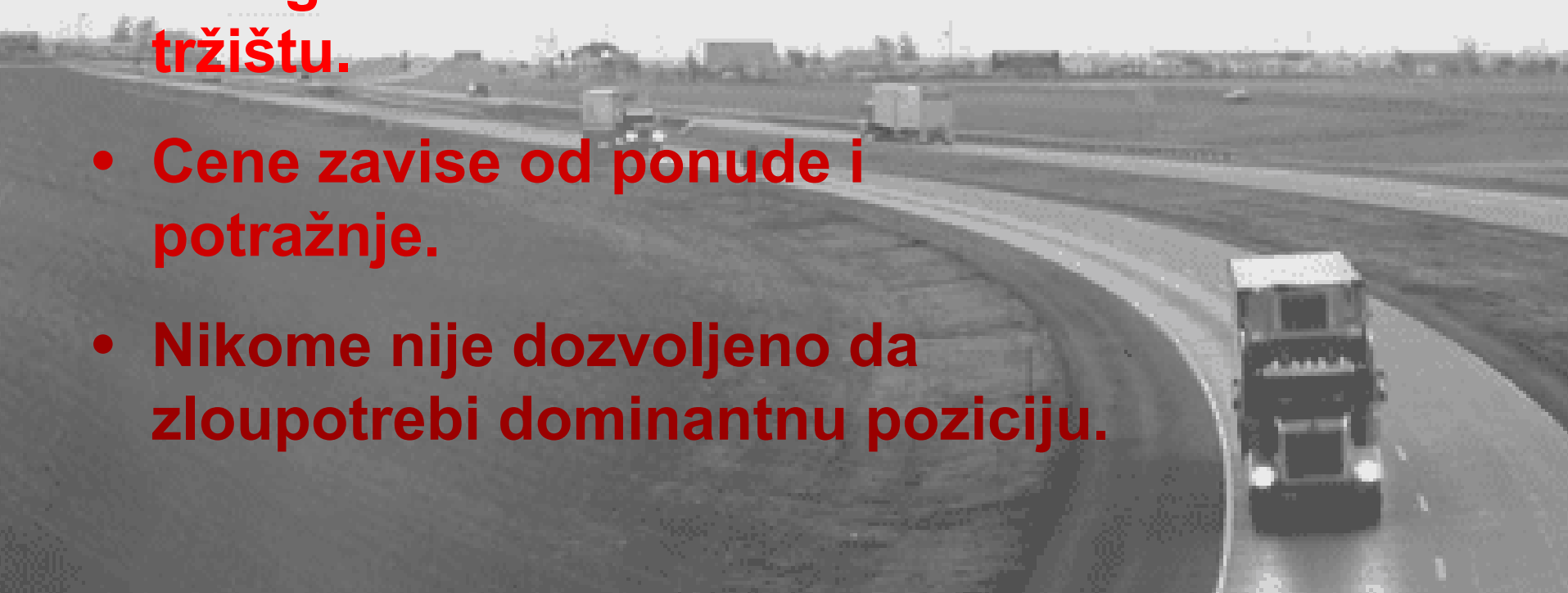
- **ekonomska efikasnost**
- **pravičnost (nepriistrasnost, poštenje)**
- **bezbednost i zaštita životne sredine**
- **primena suverenih nacionalnih funkcija**

Cilj vlade: ekonomska efikasnost

Primarno se može ostvariti kroz konkurentna tržišta.

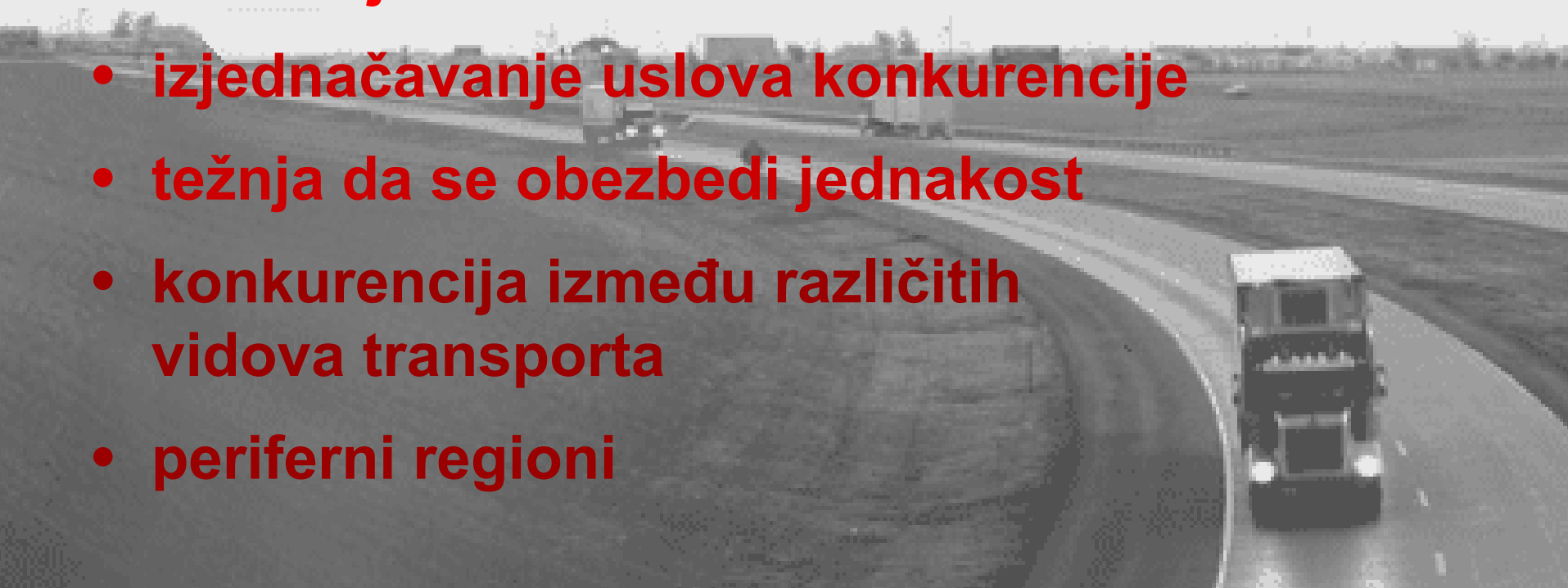
- Usluge se nude slobodno na tržištu.
- Cene zavise od ponude i potražnje.
- Nikome nije dozvoljeno da zloupotrebi dominantnu poziciju.

Cilj vlade: pravičnost (fairness)

"za društveni položaj se može reći da je fer ako bi svaka osoba radije bila u svojoj koži nego u bilo čijoj drugoj"

- **uvođenje standarda**
- **izjednačavanje uslova konkurencije**
- **težnja da se obezbedi jednakost**
- **konkurencija između različitih vidova transporta**
- **periferni regioni**

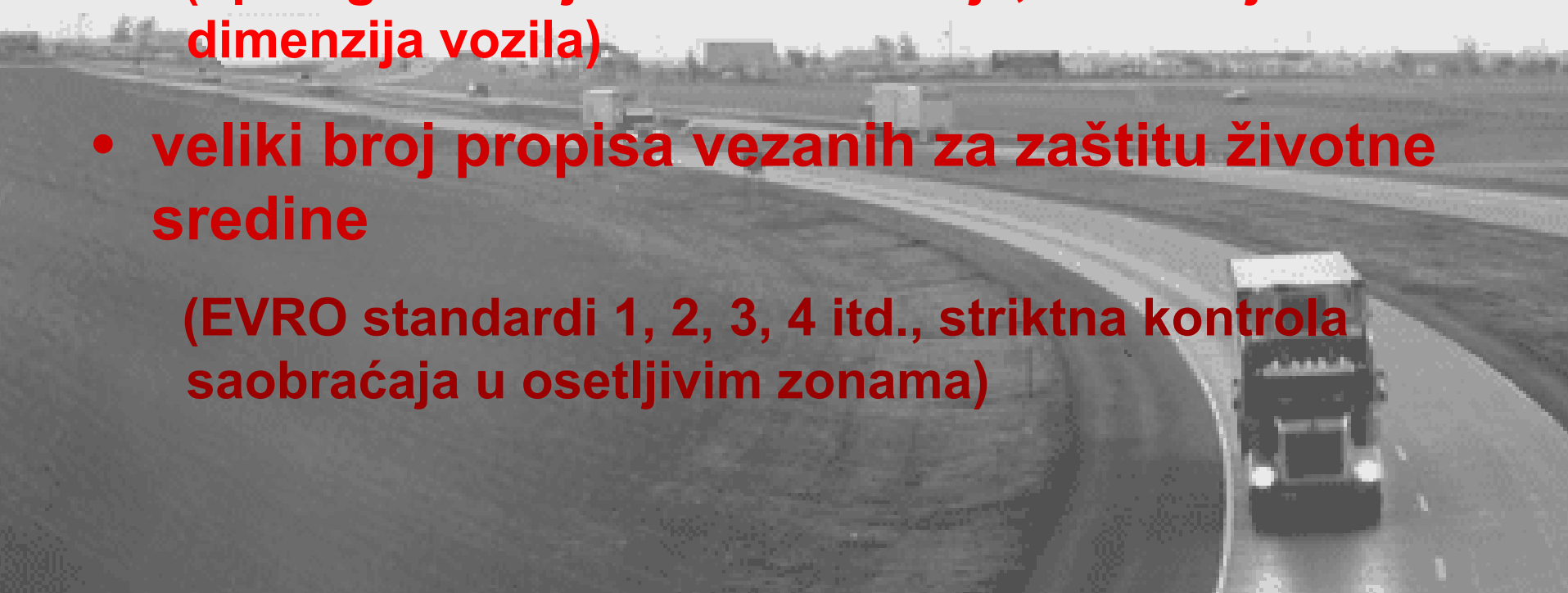
Cilj vlade: bezbednost i zaštita životne sredine

- **kompleksan skup propisa usmerenih na postizanje bezbednosti**

(npr. ograničenja vremena vožnje, limitiranje dimenzija vozila)

- **veliki broj propisa vezanih za zaštitu životne sredine**

(EVRO standardi 1, 2, 3, 4 itd., striktna kontrola saobraćaja u osetljivim zonama)

Primena ostalih suverenih nacionalnih funkcija

- Osigurati svest o postojanju propisa i njihovom poštovanju.
- Mnogobrojni regulatorni alati za nadzor rada preduzeća.

Zakon o radu, Zakon o osiguranju, Zakon o ugovorima ...

Efikasnost

INSTRUMENT

- Slobodan pristup tržištu
- Privatizacija
- Slobodno formiranje tarifa
- Kabotaža
- Naknade za korišćenje infrastrukture
- Profesionalna osposobljenost

STANJE

- *Postignut u EU – van EU bilateralno / sistem kvota*
- *Skoro završena*
- *Postignuto*
- *U EU dozvoljena – van EU ne*
- *Različiti sistemi*
- *Nije uniformno*

Pravičnost (fer konkurencija)

INSTRUMENT

- **Mase i dimenzije**
- **Plate**
- **Radno vreme**
- **Minimum kapitala**
- **Sertifikat za vozača**

STANJE

- ***Direktive EU***
- ***Nacionalni pristupi***
- ***Regulativa EU***
- ***EU & CEMT Rezolucije***
- ***Na snazi unutar EU***

Zaštita životne sredine

INSTRUMENT

- Standardi (Euro 2, 3, 4 ... + buka)
- Ograničenja
 - Zabrane vožnje
 - Tranzitne tačke (ecotačke)

STANJE

- *Standardi EU, UNECE*
- *Nacionalni pristup*
- *Austrija*

Bezbednost

INSTRUMENT

- Tehničke odredbe za vozila
- Vozačke dozvole
- Opasne materije
- Vremena vožnje i odmora

STANJE

- *Evropski standardi*
- *EU ali različiti standardi*
- *ADR i nacionalni propisi*
- *AETR*

Suverene funkcije

INSTRUMENT

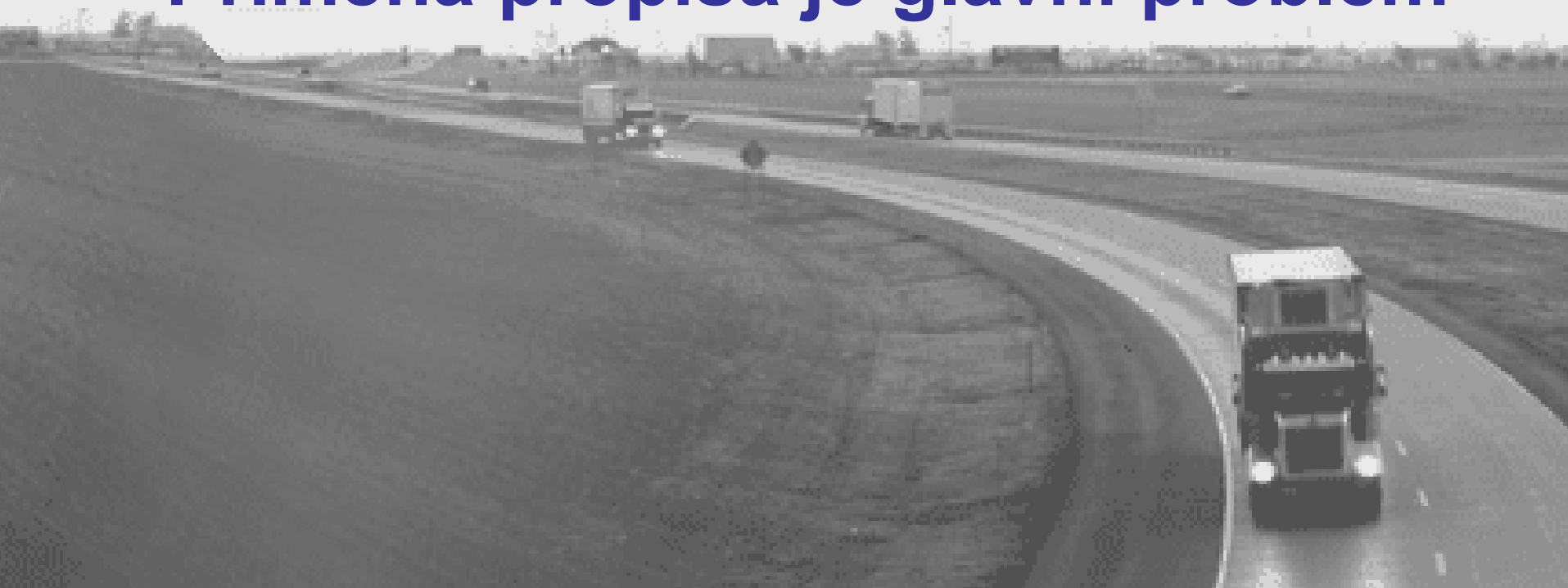
- **Kontrola propisa**
- **Dobra reputacija**

STANJE

- ***Velike razlike***
- ***Različita tumačenja***

- **Regulatorni instrumenti su međuzavisni**
- **Odnos između ciljeva se menja**
- **Primena propisa je glavni problem**

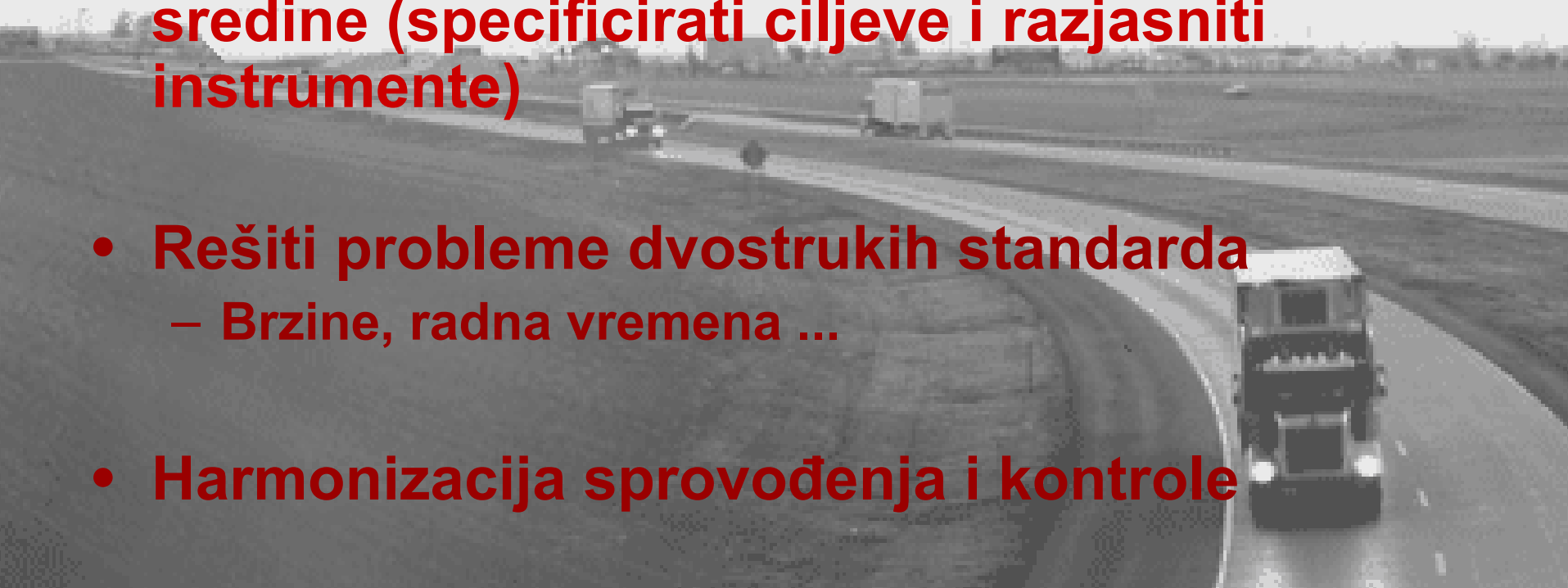
Najvažniji izazovi

- **Multilateralni okvir**
 - Smanjiti uticaj bilateralnih sporazuma
 - Eliminirati kvantitativna ograničenja
 - Kabotaža
- **Profesionalna osposobljenost**
 - Uskladiti propise
- **Radna vremena**
 - Rešiti pitanje vozača-vlasnika vozila

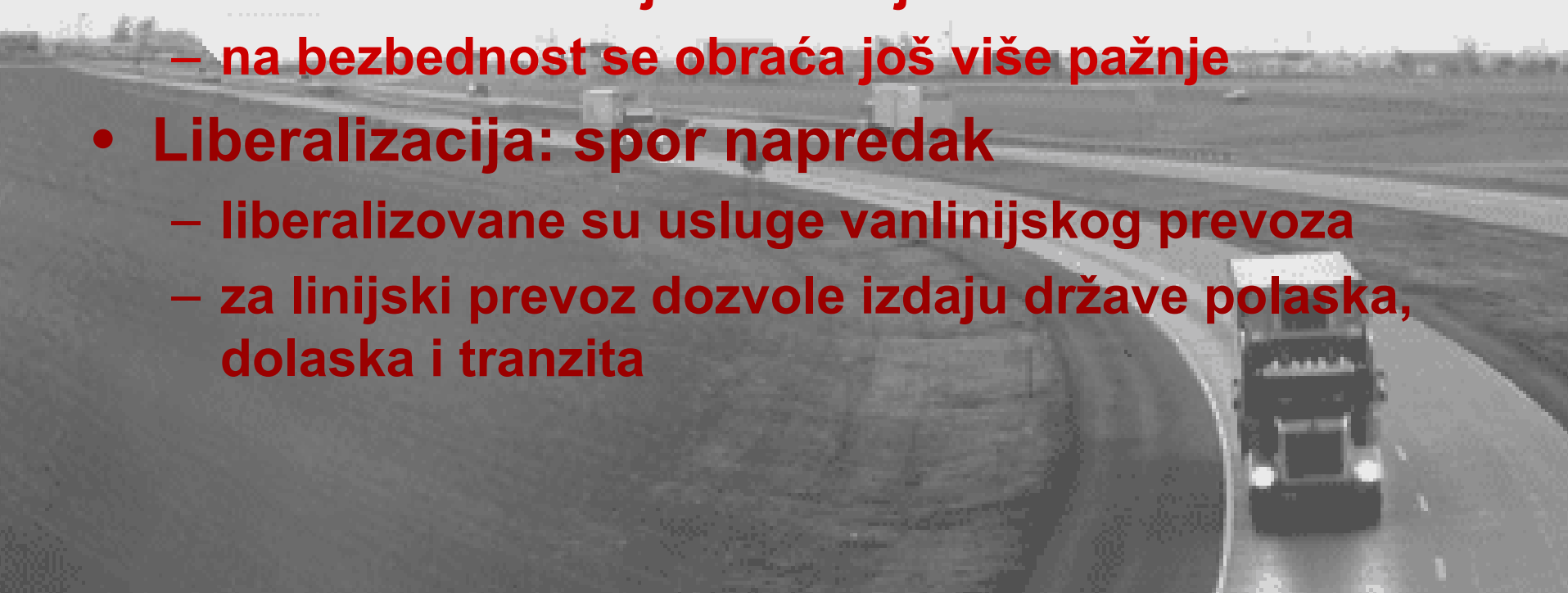
Najvažniji izazovi

- **Nastaviti sa primenom novih tehničkih standarda**
- **Ograničenja koja su posledica zaštite životne sredine (specificirati ciljeve i razjasniti instrumente)**
- **Rešiti probleme dvostrukih standarda**
 - Brzine, radna vremena ...
- **Harmonizacija sprovođenja i kontrole**

Najvažniji izazovi – transport putnika

- **Ciljevi su slični (u teoriji)**
(efikasnost, pravičnost, bezbednost)
- **Različit balans**
 - zaštita železnice još snažnija
 - na bezbednost se obraća još više pažnje
- **Liberalizacija: spor napredak**
 - liberalizovane su usluge vanlinijskog prevoza
 - za linijski prevoz dozvole izdaju države polaska, dolaska i tranzita

Regulatorni okvir – pojednostavljen prikaz

**Pristup
delatnosti**

Pristup tržištu

Usluge

Kriterijum:
dobra reputacija,
osposobljenost,
finansijsko
stanje.

Slobodan pristup
ali u skladu sa
zakonom o radu,
propisima u vezi sa
ugovorima,
osiguranjem ...

Slobodne
ali regulisane
standardima za vozila,
aktivnosti u toku
vožnje, ... i taksama
koje se odnose na
mesto ponude i vrstu
usluge koja se pruža

